

Gendered living and responding to pastoral stressors in Borana, southern Ethiopia

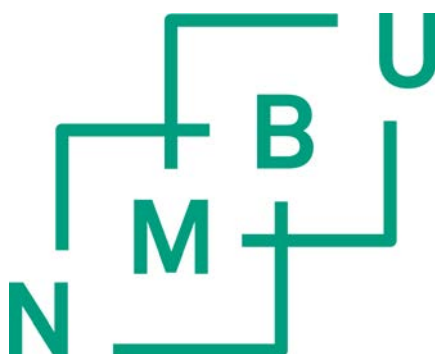
Kjønnsbaserte perspektiver på, og responsstrategier til, stressfaktorer i pastoralt
levesett: en studie fra Borana, sørlige Etiopia.

Philosophiae Doctor (PhD) Thesis

Abiyot Elias Anbacha

Norwegian University of Life Sciences
Faculty of Landscape and Society
Department of International Environment and Development Studies
(Noragric)

Ås 2019

ABSTRACT

This thesis examines major stressors affecting pastoral production and the impacts of these stressors on different social groups, particularly on women in Borana, southern Ethiopia. The main objective is to understand the gendered perceptions, experiences and responses to climate and non-climatic stressors. Specifically, the thesis investigates perceptions of women and men on the frequency, impacts and severity of stressors. It assesses the dynamics of gender relation under stressors, and examines gendered aspects of diversification as a response strategy to the stressors. Finally, the thesis investigates the role of women's social security networks to overcome household food shortages during crises. This study was conducted from mid-2014 up to 2015 in four pastoralist associations engaged in both pastoral and agro-pastoral production systems. The study employed household surveys, key informant interviews, group interviews, focus group discussions and field observations. The household survey covered 240 randomly selected households in the four selected pastoralist associations from Yabelo and Dire districts of Borana.

Results show that Borana pastoral livelihood is under numerous challenges, encompassing climate, environment, social, economic, governance and conflicts. Of all the stressors, this study identified climate-related stressors as the most frequent and impactful, followed by economic stressors. Further analysis revealed that women are more anxious than men about climatic and economic stressors, while men give due attention to conflict- and governance-related stressors owing to their gendered roles and responsibilities. Although stressors affect both women and men, this study confirmed that women bear a disproportionate burden of stressors impact owing to existing structural inequality between women and men in accessing basic resources, high dependence of women on natural resources availability, and their different roles in the society. Nevertheless, the study also indicated that women are not only victims but also play important roles with their male counterparts to reduce the impacts of the stressors by engaging in different livelihood activities. These pose new roles and responsibilities for both women and men which are not part of their traditional gender roles. These new roles women and men assume as a response strategy to stressors are shaking the role boundaries and contributing to change in gender relations. In addition, the women in the study area were using their indigenous social security networks (known as *marro*) to overcome the impacts of stressors, particularly food shortages, which increase during crises. In *marro* social networks, women often share food items, labour and cash to overcome the problem of distressed households. The roles that Borana women are playing in adaptation, both through livelihood diversification and in application of social networks, challenge the traditional discourse of victimization theory that frames women only as vulnerable groups. Instead, this thesis highlights the proactive roles women play in adapting to stressors that threaten the lives of people and their livelihoods. Women's roles must be acknowledged in designing sustainable adaptation policy and reducing poverty.

SAMMENDRAG

Denne avhandlingen undersøker stressfaktorer som påvirker pastoral produksjon og effekten av disse faktorene på ulike sosiale grupper, hovedsakelig kvinner i Borana, sørlige Etiopia. Hovedmålet med avhandlingen er å forstå kjønnede perspektiver på opplevelsen av, samt strategier mot klimarelaterte og ikke-klimarelaterte stressfaktorer som påvirker deres pastorale levesett. Avhandlingen undersøker begge kjønns oppfatninger av frekvens, påvirkning og alvorlighetsgrad av stressfaktorer. Den vurderer videre dynamikken i kjønnsrelasjonene under slike stressede situasjoner, samt kjønnsaspekter ved diversifisering som en responsstrategi. Avhandlingen analyserer i tillegg rollen kvinners sosiale nettverk (*marro*) har i å overkomme husholdningers matmangel under kriser.

Denne studien ble gjennomført i Borana i det sørlige Etiopia, i fire pastoralist-foreninger som arbeider med både pastorale og agro-pastorale produksjonssystemer, fra midten av 2014 frem til 2015. Studien inkluderte spørreundersøkelse av husholdninger, intervjuer med sentrale informanter, gruppeintervjuer, fokusgruppediskusjoner samt feltobservasjoner. Husholdningsundersøkelsen dekket 240 tilfeldig utvalgte husholdninger i de fire pastoralistforeningene fra distriktene Yabelo og Dire i Borana.

Resultatene viser at levebrød og levesett basert på pastoralisme i Borana står overfor en rekke utfordringer, som knyttes til klima og miljø, samt sosiale og økonomiske utfordringer inkludert styresett og lokale konflikter. Av alle stressfaktorene denne studien har undersøkt, ser det ut til at klimarelaterte faktorer er de mest hyppige og de med mest påvirkning, etterfulgt av økonomiske faktorer. Ytterligere analyse viste at kvinner er mer bekymret enn menn for både klimatiske og økonomiske faktorer, mens menn gir mer oppmerksomhet til faktorer knyttet til konflikt og forvaltning. Dette kan knyttes til de ulike ansvarsrollene menn og kvinner har basert på tradisjonelle kjønnsroller. Selv om stressfaktorene påvirker både kvinner og menn, bekrefter denne studien at kvinner bærer en uforholdsmessig byrde av påvirkningen disse stressfaktorene gir, på grunn av eksisterende strukturell ulikhet mellom kvinner og menn i tilgangen til grunnleggende ressurser, samt kvinners ulike roller i samfunnet. I tillegg er man avhengig av kvinnenens innsats for å ha tilgang til naturressurser i lokalsamfunnet, noe som ser ut til å ha innvirkning på dette-

Samtidig indikerer studien at kvinner ikke bare er ofre, men spiller viktige roller i samarbeid med menn ved å engasjere seg i ulike aktiviteter for å redusere effekten av stressfaktorer. Dette innebærer nye roller og ansvar som går utenfor de tradisjonelle kjønnsrollene for både kvinner og menn. Disse nye rollene kvinner og menn tar for å imøtekomme stressfaktorer, presser derfor eksisterende sosiale og strukturelle grenser, og bidrar til endringer i kjønnsrelasjoner. Kvinnene i studien benyttet i tillegg sine etnisk baserte sosiale nettverk (*marro*) for å motvirke stressfaktorene, særlig matmangel, som øker under kriser. I *marro*-nettverkene deler kvinner ofte på mat, arbeidskraft og penger for å imøtegå problemer vanskeligstilte husholdninger har. De rollene kvinner i Borana har i tilpasning, gjennom diversifisering av levebrød og bruk av *sosiale* nettverk, utfordrer den tradisjonelle offer-diskursen hvor kvinner utelukkende ses på som en utelukkende sårbar gruppe. Denne avhandlingen fremhever den proaktive rollen kvinnene spiller i tilpasningen til kritiske situasjoner som truer lokalsamfunn og lokalbefolkningers levebrød i pastorale samfunn. Kvinners roller må derfor anerkjennes i utformingen av politiske rammeverk for bærekraftige tilpasningsstrategier og fattigdomsreduksjon.